

The Academy of Sciences
Islamic Republic of Iran

مجموعه مقالات و مذاکرات میثاد گذشته، حال و آینده دریای ارومیه

تنظیم و ویرایش:
دکتر مهدی زارع
آذرماه ۱۳۹۳

شاخه زمین شناسی
شماره ۱۳/۹/۱۳۹۳

فهرست

۹	پیشگفتار
۱۳	I. افتتاحیه
۱۳	خیرمقدم
	علی درویش زاده
۱۷	II. سخنرانی‌ها
۱۷	احیای دریاچه ارومیه؛ ضرورت و اقدامات صورت گرفته
	مسعود تجریشی
۳۰	بحث
۳۵	گذشته و حال دریاچه ارومیه بر اساس شواهد رسوب شناسی
	عبدالحسین امینی
۴۹	بررسی اندرکنش دریاچه ارومیه با جریانات سطحی و آبخوان‌های دشت‌های مجاور
	اصغر اصغری مقدم
۶۵	مدلسازی ارتباط و تبادل آبهای سطحی و زیرزمینی و نقش آن در مدیریت بحران آب
	نوذر سامانی
۸۰	بحث
۸۹	نگاهی به پیامدهای زمین‌زیست‌محیطی و زمین‌پزشکی دریاچه ارومیه
	علیرضا زراسوندی
۱۰۸	بحث
۱۱۳	لرزه‌خیزی و ساختارهای پهنه دریاچه ارومیه
	مهدی زارع
۱۳۶	بحث

نگاهی بر موضوع اندرکنش دریاچه ارومیه با آبخوان های ساحلی

مسعود تجربی

مدیر دفتر برنامه ریزی و تلفیق ستاد احیای دریاچه ارومیه

۱. مقدمه

شرایط کنونی دریاچه ارومیه پیامد چندین دهه توسعه نامتوازن و ناپایدار در حوضه آبریز آن و برداشت بی رویه از منابع آب تجدیدپذیر حوضه می باشد. مجموعه عوامل انسانی و طبیعی مختلف به مانند اجرای طرح های متعدد توسعه منابع آب، توسعه روزافزون بخش کشاورزی، تغییر الگوی کشت و تولید محصولات پرآب بر در سطح حوضه، بهره وری پایین مصرف آب و عدم حفاظت مؤثر از منابع زیست محیطی و اکولوژیکی حوضه و از طرف دیگر نوسانات اقلیمی و کاهش میزان بارش ها و رواناب ها در سطح حوضه چنین شرایطی را برای پهناورترین دریاچه داخلی ایران به همراه داشته است. به عبارت بهتر عدم جریان آب کافی به دریاچه در سالیان اخیر منجر به تشدید روند کاهش تراز دریاچه و کاهش سطح و حجم آن گردیده است.

بر اساس شواهد موجود و همچنین تجارب حاصل از دریاچه های با وضعیت مشابه ارومیه در سطح جهان، بدون شک تداوم روند خشکی دریاچه ارومیه خسارات و آسیب های بسیاری را بر سلامت و بهداشت ساکنان حوضه و معیشت آن ها، تخریب اکوسیستم و بخش کشاورزی حوضه (تخریب اراضی و باغات) را به همراه خواهد داشت. چالش ها و مسائل اجتماعی به مانند افزایش مهاجرت و حاشیه نشینی در شهرهای بزرگ نیز از جمله آثار محتمل تداوم وضعیت کنونی دریاچه ارومیه می باشد.